

Аб задачах ідэйна-выхаваўчай работы ў комсамольскіх арганізацыях Беларусі

К. МАЗУРАЎ

Комуністычнае выхаванне моладзі заўсёды з'яўлялася галоўнай задачай у рабоце комсамола. У сучасных умовах напружанай барацьбы савецкага народа за выкананне і перавыкананне грандыёзнай праграмы новай сталінскай пяцігодкі пытанне комуністычнага выхавання працоўных, і асабліва савецкай моладзі, набывае першаступеннае значэнне. Перад намі стаяць велізарныя задачы. І яны могуць быць паспяхова вырашаны шляхам няўхільнага і сістэматычнага ўздому комуністычнай свядомасці шырокіх народаў.

У апошніх пастановах ЦК ВКП(б) па ідэалагічных пытаннях — аб журналах «Звезда» і «Ленінград», аб рэпертуары драматычных тэатраў і кінофільме «Большая жизнь» (другая серыя) — не толькі ўскрываюцца буйныя недахопы ў галіне літаратуры, драматургіі, кінамастацтва і вызначаюцца шляхі для пераагання гэтых недахопаў, але і даецца невычарпальная праграма выхавання маладага пакалення нашай краіны ў духу большэвіцкай ідэалогіі. Гэтыя гістарычныя рашэнні гавораць аб крутым павароце нашай партыі да пытанняў ідэалогіі, ідэйнага выхавання працоўных, гэтыя рашэнні сканцэнтруюць нашу ўвагу на ўзмацненні ўсёй ідэалагічнай работы сярод народа, і асабліва моладзі, у пасляваенны перыяд.

Задача састаіць у тым, каб іраўнікі комсамольскіх арганізацый разам з работнікамі ідэалагічнага фронту ўсёй сваёй дзейнасцю дапамагалі большэвіцкай партыі ў справе комуністычнага выхавання моладзі, выходзяць новае пакаленне бадзёрым, жыццерадасным, грацавітым, адданым Радзіме і большэвіцкай партыі, каб яно верыла ў сваю справу, не баялася ніякіх цяжкасцей, было гатова і здольна перамагчы ўсякія перашкоды. У гэтым і заключаецца асноўная праграма ўсёй ідэалагічнай работы комсамола на працяглы гістарычны перыяд.

Для комсамола Савецкай Беларусі гэтыя задачы маюць асабліва важнае значэнне. Перш за ўсё нельга забываць, што значная частка нашай моладзі жыве ў заходніх абласцях рэспублікі. Яшчэ многа сярод яе малапісьменных. На працягу доўгага часу ёй прывіталася прыватнаўласніцкая ідэалогія, рэлігійны дурман і пасіўныя адносіны да грамадскага жыцця. Ліквідацыя перажыткаў капіталізма ў свядомасці юнакоў і дзяўчат заходніх абласцей праходзіць ва ўмовах вострай класавай барацьбы, калі кулацка-нацыяналістычныя элементы ўсякімі спосабамі імкнуцца разлажыць моладзь, адарваць яе ад комсамола, ад савецкай улады.

Неабходна таксама ўлічваць і тыя акалічнасці, што ў сувязі з вайной значная частка беларускай моладзі працяглы час знаходзілася пад атрутным уздзеяннем ілжывай нямецка-фашысцкай пранаганды. У многіх з іх яшчэ жывуць перажыткі капіталізма, якія праяўляюцца перш за ўсё ў імкненні ўзяць ад дзяржавы пабольш, а даць ёй паменьш,

стварыць свой добрабыт за кошт другіх членаў грамадства. Яны праяўляюцца ў выглядзе расцягвання і прысваення дзяржаўнай маёмасці, у парушэнні працоўнай дысцыпліны, у нізкай прадукцыйнасці працы і невыкананні норм выпрацоўкі, у несвоечасовым выкананні дзяржаўных абавязацельстваў і т. п. Трэба ўлічваць, што яшчэ і зараз у асобных раёнах БССР актыўна дзейнічаюць застаўшыся дзе-ні-дзе недабітыя асколкі беларуска-нямецкіх нацыяналістаў, сектантаў і царкоўнікаў, якія вядуць падрыўную работу, асабліва на сяле, агітуючы супроць калгасаў, супроць савецкага ладу.

Пры гэтым нельга не ўлічваць і складанасць міжнароднай пасляваеннай абстаноўкі. Сусветная рэакцыя мабілізуе ўсе сілы і сродкі для таго, каб падарваць нязмерна ўзросшы міжнародны аўтарытэт сацыялістычнай дзяржавы, савецкага народа, Савецкай Арміі ў вачах працоўных усіх краін свету.

Вось чаму зараз, як ніколі, асабліва ў нас, у Беларусі, і галоўным чынам у заходніх абласцях, комсамольскія арганізацыі павінны ўзмацніць работу па камуністычнаму выхаванню моладзі, узняць яе ўзровень на вышэйшую ступень. Неабходна весці рашучую барацьбу супроць усіх і ўсіх праяўленняў воражэй ідэалогіі, маючых на мэце адцягнуць увагу працоўных ад задач сацыялістычнага будаўніцтва, аслабіць іх палітычную актыўнасць і працоўную энергію ў напружанай барацьбе за выкананне і перавыкананне трохпяціга плана вялікіх работ новай сталінскай пяцігодкі.

Вялікую ролю ў фарміраванні сцягалогіду моладзі адыгрываюць літаратура і мастацтва. Вельмі варажжае савецкая моладзь творы Пушкіна і Маякоўскага, Горкага і Шолохава, захапляецца кнігамі «Як загартувалася сталь»—Нікалая Астроўскага і «Чапаеў»—Дзмітрыя Фурманова, з натхненнем сустрэла яна раман А. Фадзеева «Маладая гвардыя», з любоўю і хваляваннем глядзіць выдатны кінофільм «Клятва».

На вобразе Паўла Кармагіна—Нікалая Астроўскага, які стаў адным з любімых нашай моладдзю вобразаў, на рамане А. Фадзеева «Разгром», Фурманова «Чапаеў», дзе выведзены стойкія і мужныя байцы грамадзянскай вайны, на жывых прыкладах гераічнай барацьбы маладых чырвонадонцаў, верных сыноў і дачок нашай айчыны, паказаных у цудоўнай кнізе «Маладая гвардыя», выхоўваецца наша савецкая моладзь.

Выдатны кінофільм «Клятва», у якім з выключнай яркасцю паказан гістарычны шлях сацыялістычнай дзяржавы, цяжкі і слаўны шлях барацьбы і перамог савецкага народа, вучыць нашу моладзь таму, як трэба перамагаць цяжкасці і перашкоды, натхняе савецкіх людзей на новыя подзвігі для шчасця нашай айчыны. Усё гэта сведчыць аб той вялікай ролі, якая належыць літаратуры, тэатрам і кіно ў выхаванні падрастаючага пакалення.

Цэнтральны Камітэт ВКП(б) і даклад тав. Жданова ўскрылі памылкі, якія былі дапушчаны журналамі «Звезда» і «Ленинград», драматычнымі тэатрамі, работнікамі кінематаграфіі. Буйных памылак не пазбеглі газеты, журналы, пісьменнікі і кіноработнікі Беларусі.

Многія творы беларускіх паэтаў і пісьменнікаў перыяда Вялікай Айчыннай вайны былі магутнай зброяй у барацьбе нашага народа супроць нямецкіх захопнікаў. Вершы аб партызанах—Янкі Купала і Якуба Коласа, паэмы «Сцяг брыгады»—лаўрэата сталінскай прэміі А. Куляшова, «Беларусь»—П. Панчанка клікалі на бой з ворагам, натхнялі беларускіх партызан на знішчэнне акупантаў, узнімалі бе-

ларускі народ на барацьбу за ачышчэнне савецкай зямлі ад фашыскай нечысці. Гэтыя пісьменнікі і паэты напісалі некалькі твораў ужо і ў пасляваенны перыяд.

Разам з тым пісьменнікі тт. Гурскі, Клімковіч і Няфед, паэты Астрэйка і Агняцвет выпусцілі ў свет асобныя творы, якія скажаюць нашу савецкую рэчаіснасць. Як, напрыклад, «Лясное возера»—Клімковіча, «Дзяўчына ў шынелі»—Гурскага, «Аладкі»—Якімовіча, «Мая хата з краю»—Няфед і іншыя.

Нашы беларускія пісьменнікі зусім не займаюцца маладзёжнымі тэмамі, слаба адклікаюцца на запатрабаванні моладзі. Да гэтага часу яны не напісалі ніводнай добрай кнігі, якая расказвала-б аб жыцці, барацьбе, рабоце, вучобе і адпачынку беларускай моладзі, аб яе героіцы ў барацьбе і працы, паказвала-б лепшыя рысы маладога пакалення сталінскай эпохі, памагала выхаванню моладзі ў духу камунізма. Минула ўжо два з палавінай гады пасля вызвалення рэспублікі ад нямецкіх акупантаў, а ў беларускай літаратуры яшчэ няма ніводнага твора для моладзі.

Да гэтага часу і комсамольскія органы—гаркомы, абкомы і ЦК ЛКСМБ—слаба звязаны з нашымі пісьменнікамі і паэтамі, не прад'яўляюць ім належных патрабаванняў, не крытыкуюць асобныя няўдалыя творы, не арганізуюць работу з маладымі, пачынаючымі пісьменнікамі і не аказваюць ім дапамогі ў іх творчым росце. Гэта таксама з'яўляецца адной з асноўных прычын слабай работы беларускіх пісьменнікаў над маладзёжнымі тэмамі. У апошні час ЦК ЛКСМБ распрацаваў некаторыя мерапрыемствы па ўзмацненні сувязі беларускіх пісьменнікаў і паэтаў з шырокімі масамі работнай, сельскай, студэнцкай і вучнёўскай моладзі. Па тэцеўках ЦК ЛКСМБ выязджалі брыгады пісьменнікаў у рад абласцей рэспублікі для арганізацыі літаратурных вечароў моладзі, чытання лекцый і дакладаў аб беларускай літаратуры.

У сваёй штодзённай рабоце нашы пісьменнікі павінны кіравацца ўказаннямі тав. Жданава, данымі ім яшчэ на першым з'ездзе савецкіх пісьменнікаў у 1934 годзе: «Гаварыць Сталін, — гаварыць тав. Жданаў, — назваў нашых пісьменнікаў інжынерамі чалавечых душ. Што гэта значыць? Якія абавязкі накладае на вас гэтае званне? Гэта значыць, папершае, ведаць жыццё, каб умець яго праўдзіва паказаць у мастацкіх творах, паказаць не схаластычна, не мёртва, не проста як «аб'ектыўную рэальнасць», а паказаць рэчаіснасць у яе рэвалюцыйным развіцці... Савецкая літаратура павінна ўмець паказаць нашых герояў, павінна ўмець заглянуць у нашае заўтра. Гэта не будзе утопіяй, бо наша заўтра падрыхтоўваецца планамернай свядомай работай ужо сёння».

Абавязак нашых беларускіх пісьменнікаў заключаецца ў тым, каб з чэсцю апраўдаць высокае званне «інжынераў чалавечых душ», стварыць у самы бліжэйшы час творы, якія на вопыце Вялікай Айчыннай вайны і гераічнай аднаўленчай і творчай пасляваеннай працы пакажуць магутнасць сацыялістычнай дзяржавы, сілу і магутнасць савецкага народа.

* * *

З поўным тэкстам дакумента можна
азнаёміцца ў бібліятэцы